

TARİH BİLİMİNE GİRİŞ

Tarihin Tanımı

Tarih, insan topluluklarının geçmişteki yaşayışlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, neden-sonuç ilişkisi içerisinde yer ve zaman göstererek, belgeler ışığında objektif olarak inceleyen sosyal bir bilimdir.

Tarihin Yöntemi

Konularını oluşturan olayların tekrarı söz konusu olmadığından Tarih araştırmalarında deney ve gözleme başvurulmaz.

Zaman ve yer belirtir.

Neden - sonuç ilişkisi kurar.

Objektiftir.

Kanunları yoktur.

Tarihin Çeşitleri

Hikayeci Tarih: Nakilci tarih yazımıdır. Eski Yunan Tarihçisi Heredot'la başlar.

Öğretici Tarih: Ders vermeyi amaçlayan tarihtir. Ulusal değerlerin ve başarıların

üzerinde durularak ulusal heyecan uyandırılmaya çalışılır.

Sosyal Tarih: Öğretici tarihin duygusallıktan arındırılmış halidir.

Araştırmacı Tarih: Bilimsel, araştırmacı tarihtir. Objektif ve gerçek bilgiler verir.

Tarihe Yardımcı Bilimler

Çoğrafya: Yer bilimi

Arkeoloji: Kazı bilimi

Kronoloji: Sıralama bilimi

Nümizmatik: Eski para bilimi

Paleografya: Eski yazı bilimi

Epigrafya: Kitabeler bilimi

Diplomatik: Siyasi belgeler bilimi

Antropoloji: Irk bilimi

Takvim Bilgisi

İnsanın zamanı bilmek ve ölçmek ihtiyacından doğmuştur.

Miladi Takvim

Güneş yılına göre düzenlenmiştir. Eski Mısırlılara dayanır. Bir güneş yılı 365 gün 6

saattir. Romalılar bu takvimi bazı değişikliklerle Jülyen adıyla kullanmışlardır. Bu takvimin başlangıcı Hz. İsa'nın doğum tarihi olan 0'dır. Bu tarihten önceki dönemlere M.Ö bu tarihten sonraki dönemler ise M.S olarak adlandırılır.

Hicri Takvim

Ay yılına göre düzenlenmiştir. Bir ay yılı 354 gündür. Bu takvim başlangıç tarihi olarak Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç ettiği 622 yılını alır. İlk Türk - İslam Devletleri, Büyük Selçuklular, Anadolu Selçukluları ve Osmanlı tarafından yaygın olarak kullanılmıştır.

12 Hayvanlı Türk Takvimi

Türklerin ilk ulusal takvimidir. Yıllar sayı ile değil hayvan isimleri ile adlandırılmıştır.

Celali Takvimi

Büyük Selçuklularda kullanılan bir takvimdir. Güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir.

Rumi Takvim

Osmanlılar da Büyük Selçuklular gibi batı ilişkilerinin sıklaşmasına bağlı olarak, güneş yılı esasına göre düzenlenen Rumi takvimi hazırladı.

Tarihin Başlangıcı ve Devirleri

İnsanlık tarihinin ne kadar uzun olduğunu ölçemiyoruz. Bu nedenle bilimsel alanda tarih yazının icadıyla başlar. Yazının icadından önceki döneme de tarih öncesi devirler denir.

A. Tarihten Önceki Devirler

1. Taş Devri

İnsanların ortaya çıkışından madenlerin kullanılmaya başlanmasına kadar süren bu devir üç bölümde incelenmektedir.

a. Eski Taş Devri (Paleolitik)

İnsanlar bu devirde tüketicidir. Avcılık ve toplayıcılıkla yaşam sürdürülmektedir. Bu devrin sonunda ateş bulunmuştur.

b. Orta Taş Devri (Mezolitik)

Bir tür geçiş devridir. İnsanlar avcılık ve toplayıcılığa devam etmiştir.

c. Yeni Taş Devri (Neolitik)

İnsanlar üretici olmaya başlamışlardır. Tarıma ve hayvanların evcilleştirilmesine başlanmış, yerleşik hayata geçilmiştir.

2. Maden Devri

Madenlerin kullanılmaya başlamasından yazının kullanılmaya başlanmasına kadar geçen dönemdir.

a. Bakır Devri

İnsanlar bu dönemde çoğunluk bakırı kullanmışlardır.

b. Tunç Devri

Madenciliğin gelişmesiyle bakır ve kalay karıştırılarak daha dayanıklı olan tunç elde edilmiştir. Bu dönemde ilk şehir devletleri ortaya çıkmıştır.

c. Demir Devri

İnsanlar demiri bulmuşlardır. Böylece dayanıklı araç gereç ve silahlar yapılmıştır.

B. Tarih Çağları

İlkçağ (M.Ö. 3000- M.S. 375)

Yazının icadıyla başlar. Kavimler göçüyle son bulur.

Ortaçağ (375-1453)

Kavimler göçüyle başlayıp Bizans'ın yıkılmasıyla son bulur.

Yenicağ (1453-1789)

Bizans'ın yıkılmasıyla başlar. Fransız İhtilaliyle son bulur.

Yakınçağ (1789-...)

Fransız İhtilali ile başlar. Günümüze kadar devam eder.